

УДК 314/316.78.06

Мазур Олена Володимирівна

*музикант, автор,
виконавиць та продюсер власного проєкту Mazur Kira*

Mazur Olena

*Musician, Author, Performer,
Producer of her own Project Kira Mazur*

**КРОС-КУЛЬТУРНИЙ ВПЛИВ У СТВОРЕННІ МУЗИКИ:
ДОСЛІДЖЕННЯ, ЯК РІЗНІ КУЛЬТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ
ІНТЕГРУЮТЬСЯ В СУЧАСНІ МУЗИЧНІ ТВОРИ, СПРИЯЮЧИ
ГЛОБАЛЬНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ОБМІНУ
CROSS-CULTURAL INFLUENCE IN MUSIC: RESEARCH ON HOW
DIFFERENT CULTURAL ELEMENTS INTEGRATE INTO
CONTEMPORARY MUSICAL WORKS, FOSTERING GLOBAL
CULTURAL EXCHANGE**

***Анотація.** Дослідження спрямоване на вивчення та аналіз крос-культурного впливу у сучасній музиці. Стаття висвітлює різноманітність та багатогранність процесів культурного обміну, які відбуваються у музичній сфері, а також розглядає їхній вплив на формування музичних тенденцій та стилів. Вплив традиційних музичних жанрів, інструментів та технік різних культур на сучасну музику є одним із ключових аспектів крос-культурного впливу у музичному мистецтві. Цей вплив може бути виявлений у різних аспектах музики, таких як мелодія, ритм, гармонія, аранжування, вокал, інструментальна музика та інші. Дослідження спрямоване на вивчення впливу глобалізації на фольклор та музичну культуру України. У статті розглянуто різні аспекти цього впливу,*

включаючи трансформацію традиційних музичних елементів, збереження та розповсюдження унікальних культурних виразів, а також створення нових музичних творів через поєднання різних стилів та традицій. Розглянуто позитивні та негативні аспекти глобалізації в контексті української музичної культури, а також спільні риси сучасного українського фольклору та кросоверу. У статті розглядається феномен класичного кросоверу в музичній культурі, який відображає крос-культурний вплив. Обґрунтовано синтез класичної музики з іншими жанрами, такими як поп, рок, джаз, електронна музика, та його вплив на музичну творчість. Зокрема, розглядаються причини успіху класичного кросоверу, такі як бажання музикантів репрезентувати високе мистецтво масам, невичерпність музичної класики, та фінансові аспекти. Автор також досліджує вокальну техніку кросоверу та її вплив на розвиток нових музичних течій. Стаття розглядає вплив технологічних інновацій на музичну культуру та її взаємодію з різними культурами, зокрема в контексті українського кросоверу. Проаналізована творчість співачки KIRA MAZUR, яка представляє унікальний стиль, поєднуючи український фолк з різними музичними жанрами.

Ключові слова: крос-культурний вплив, кросове, глобалізація, музика, фольклор, фолк.

Summary. The research is aimed at studying and analyzing cross-cultural influence in modern music. The article highlights the diversity and complexity of cultural exchange processes that occur in the musical sphere, as well as examines their influence on the formation of musical trends and styles. The impact of traditional musical genres, instruments, and techniques from different cultures on contemporary music is one of the key aspects of cross-cultural influence in the musical arts. This influence can be observed in various aspects of music, such as melody, rhythm, harmony, arrangement, vocals, instrumental music, and others.

The study focuses on the impact of globalization on folklore and music culture in Ukraine. The article discusses various aspects of this influence, including the transformation of traditional musical elements, preservation and dissemination of unique cultural expressions, as well as the creation of new musical works through the combination of different styles and traditions. Positive and negative aspects of globalization in the context of Ukrainian music culture are considered, as well as common features of contemporary Ukrainian folklore and crossover. The article examines the phenomenon of classical crossover in music culture, which reflects cross-cultural influence. The synthesis of classical music with other genres such as pop, rock, jazz, electronic music, and its impact on musical creativity are justified. In particular, the reasons for the success of classical crossover, such as musicians' desire to represent high art to the masses, the inexhaustibility of musical classics, and financial aspects, are discussed. The author also investigates the vocal technique of crossover and its impact on the development of new musical trends. The article examines the impact of technological innovations on music culture and its interaction with different cultures, particularly in the context of Ukrainian crossover. The work of singer KIRA MAZUR, who represents a unique style by combining Ukrainian folk with various musical genres, is analyzed.

Key words: *cross-cultural influence, crossover, globalization, music, folklore, folk.*

Кроскультурний вплив (або кроскультурна взаємодія) – це процес взаємодії між різними культурами, що призводить до взаємного впливу, обміну ідеями, традиціями, мистецтвом, музикою, технологіями та іншими аспектами культурного життя. Кроскультурний вплив відбувається через різні канали комунікації, такі як міграція, глобалізація, масові медіа, інтернет, соціальні мережі, туризм, дипломатичні відносини та інші.

Цей процес може включати в себе різні аспекти культури, такі як мова, музика, кухня, традиції, релігія, мистецтво, архітектура, мода та інші. Кроскультурний вплив може бути позитивним, сприяючи розумінню та цінуванню різних культур, а також створенню нових форм і виразів культурного життя. Однак він також може бути негативним, спричиняючи культурний імперіалізм, експлуатацію та втрату унікальності культурних традицій.

У сучасному світі, який відзначається швидким розвитком технологій та зростаючою глобалізацією, музика стає важливим засобом вираження культурної ідентичності та сприяє глобальному культурному обміну. Кроскультурний вплив у створенні музики є одним із ключових аспектів цього явища. Він відображається у тому, як різні культурні елементи інтегруються в сучасні музичні твори, створюючи нові звукові та естетичні виміри.

Це дослідження спрямоване на вивчення та аналіз крос-культурного впливу у сучасній музиці. Воно висвітлює різноманітність та багатогранність процесів культурного обміну, які відбуваються у музичній сфері, а також розглядає їхній вплив на формування музичних тенденцій та стилів [4, с. 370].

Вплив традиційних музичних жанрів, інструментів та технік різних культур на сучасну музику є одним із ключових аспектів крос-культурного впливу у музичному мистецтві. Цей вплив може бути досліджений через різноманітні аспекти, такі як мелодія, ритм, гармонія, аранжування, вокал, інструментальна музика та інші.

Один з найважливіших аспектів впливу глобалізації на формування музичних стилів та жанрів – це використання елементів різних культур. Наприклад, у сучасній поп-музиці можна часто почути використання латинських ритмів, африканських мелодій, азійських інструментів та інших елементів різних культур. Ці елементи можуть бути використані у сучасних композиціях, щоб створити унікальний або глобальний звук.

Ще одним важливим аспектом є використання технологій та медіа. Наприклад, завдяки Інтернету та соціальним мережам музиканти можуть легко ділитися своєю музикою зі світом, а слухачі можуть легко знаходити та слухати музику з різних країн та культур. Це сприяє змішуванню різних музичних стилів та жанрів та формуванню нових музичних течій.

Також важливим аспектом є вплив глобальних медіа та індустрії на формування музичних стилів та жанрів. Наприклад, популярність певних музичних жанрів та виконавців може бути визначена не тільки їх музичними якостями, але й їхнім образом, відеокліпами, рекламою та іншими аспектами медіа [9, с. 27].

Транснаціональний фольклор, народна музика та глобалізація є важливими аспектами сучасної культурної дійсності. Це поєднання відображає взаємодію між народною культурою та глобальними тенденціями, включаючи музичні стилі, традиції та впливи.

Транснаціональний фольклор описує спільні елементи культури, які перетинають національні межі. Наприклад, традиційна музика, яка відрізняється від країни до країни, може мати спільні ритми, мелодії або інструментальні техніки, які визначаються як транснаціональний фольклор.

Народна музика, з свого боку, є виразом культурних традицій, які передаються з покоління в покоління. Вона може бути зв'язана з різними аспектами життя, такими як релігійні обряди, святкування, робота або розваги. Народна музика може включати в себе спів, танці, інструментальну музику та інші форми виразу.

Глобалізація, у свою чергу, впливає на культуру, включаючи музику. Це процес, коли економічні, політичні та технологічні зміни сприяють зближенню культур та людей з різних частин світу. Глобалізація може сприяти поширенню народної музики та транснаціонального фольклору, а також збагаченню музичних стилів через взаємодію з іншими культурами [7, с. 148].

Один з найважливіших аспектів впливу традиційних музичних жанрів на сучасну музику – це використання мелодійних та ритмічних мотивів, що характерні для певних культур. Наприклад, в музиці країн Близького Сходу часто можна почути використання доріанської або фригійської гами, а також специфічні ритми, такі як 9 / 8 або 10 / 8. Ці мелодійні та ритмічні елементи можуть бути використані у сучасних композиціях, щоб створити екзотичний або аутентичний звук.

Ще одним важливим аспектом є використання традиційних інструментів. Наприклад, у музиці Індії часто використовуються ситар, табла та віна, а у музиці Ірландії – віолончель та банджо. Ці інструменти можуть бути використані у сучасних композиціях, щоб створити унікальний або традиційний звук.

Техніка гри також може бути важливим аспектом впливу традиційних музичних жанрів на сучасну музику. Наприклад, у музиці Індії часто використовуються специфічні техніки гри на ситарі та таблах, такі як мізрааб, мізрааб-бол, та кайдаа. Ці техніки можуть бути використані у сучасних композиціях, щоб створити унікальний або традиційний звук.

Враховуючи вищезазначені аспекти, можна зробити висновок, що вплив традиційних музичних жанрів, інструментів та технік різних культур на сучасну музику є важливим аспектом крос-культурного впливу у музичному мистецтві. Цей вплив може бути виявлений у різних аспектах музики, таких як мелодія, ритм, гармонія, аранжування, вокал, інструментальна музика та інші [10].

Один із цікавих прикладів впливу традиційної музичної культури на сучасну музику можна прослідкувати в музиці Японії. Японська музика має багату історію і традиції, які сильно вплинули на сучасну музику та включають в себе елементи традиційної японської музики, а також взаємодію з іншими музичними стилями та жанрами.

Один з прикладів цього впливу – це використання традиційних японських інструментів, таких як шамізен, кото, та но. Ці інструменти використовуються у сучасних композиціях, щоб створити унікальний або традиційний звук.

Ще один приклад – це використання традиційних японських мелодій та ритмів. Наприклад, у японській музиці часто використовуються пентатонічні мелодії та ритми, які можуть бути використані у сучасних композиціях, щоб створити унікальний або традиційний звук. [4, с. 371].

Глобалізація впливає на фольклор країн, сприяючи не лише трансформації традиційних музичних елементів, а й їх збереженню та розповсюдженню. Цей процес може виявитися як позитивним, збагачуючи культурні різноманіття, так і негативним, зменшуючи унікальність та автентичність культурних виразів. Глобальний обмін ідеями та технологіями дозволяє фольклору країн пристосовуватися до нових умов, але також може призвести до втрати його унікальних особливостей.

Український музичний фольклор як частина сучасної культури перебуває на етапі значних трансформацій. Глобалізація запустила низку процесів в усіх сферах людської життєдіяльності. Якщо розглядати місце фольклору в контексті культури, то можна помітити його амбівалентне положення. Глобалізація сприяє зникненню етнічних своєрідних феноменів, але на противагу цьому процесу зберігається та розповсюджується те неповторне та своєрідне, що є предметом ціннісних духовних орієнтирів кожного народу [7, с. 145].

Спроба виявити кореляцію між світовими соціокультурними тенденціями сьогодення та українським культурним простором дозволяє стверджувати, що у вітчизняній практиці ці тенденції представлені повністю. Найпоширенішою є попмузика, яка орієнтована на універсальні стандартизовані форми. Якщо спробувати визначити специфіку сучасного вітчизняного культурного стану, пов'язаного з традиційною музичною

творчістю, то можна помітити стан стагнації, коли зникає цікавість до автентичних явищ.

Незважаючи на те, що деякі автори звертають увагу на негативні наслідки глобалізації, існують і інші думки, згідно з якими цей процес має позитивні риси. Зокрема, глобалізацію можна розглядати як механізм формування умов вільного доступу до різних феноменів, а не лише як певну уніфікацію культурного та мистецького спадку. Українська дослідниця А. Мітева стверджує, що сучасний соціум спрямований на формування рівних можливостей для доступу до будь-яких мистецьких явищ. Універсальність цієї цивілізації полягає в тому, що вона об'єднує людей не однією загальною для всіх культурою, а правом кожного індивіда вільно вибрати свою культурну ідентичність, цим підтримуючи інтерес до різних культур [6, с. 51].

У сучасній українській культурі, фольклор може проявлятися через залучення народних інструментів у поп- та рок музиці. Багато музикантів і груп використовують народні інструменти та прийоми гри на них, що сприяє транскультурації та створює конкурентоспроможний етнічно забарвлений культурний продукт.

Сучасний український фольклор і кросовер мають багато спільних рис, що можуть бути використані для створення унікальних музичних творів. Кросовер, як музичний жанр, поєднує різні стилі та традиції, а український фольклор, як джерело інспірації, може бути використаний для створення нових, унікальних звуків. Наприклад, українські народні мелодії та ритми можуть бути використані в кросовер-композиціях, щоб створити унікальний або традиційний звук. Крім того, українські музиканти можуть використовувати різні музичні інструменти та техніки, щоб створити нові, унікальні звуки.

Крос-культурний вплив у музиці може виявлятися в різних формах, включаючи класичний кросовер. Термін «кросовер» в музичному контексті

використовується для опису поєднання різних музичних жанрів або стилів. Класичний кросовер, зазвичай, поєднує класичну музику з іншими жанрами, такими як рок, поп, джаз, електронна музика тощо.

Крос-культурний вплив у створенні музики може відбуватися через використання різних музичних інструментів, ритмів, мелодій, гармоній, а також через використання музичних традицій різних культур. Наприклад, композитори можуть поєднувати класичні музичні інструменти, такі як скрипка або фортепіано, з інструментами з інших культур, такими як tabla (індійський барабан) або кото (мексиканський струнний інструмент).

Класичний кросовер може бути одним зі способів виявлення крос-культурного впливу у музиці. Він може включати в себе елементи класичної музики, такі як мелодії, гармонії або ритми, а також елементи з інших музичних жанрів, щоб створити нову, унікальну музичну композицію, яка поєднує різні культурні впливи [2, с. 20].

Феномен кросоверу належить до сфери музичної творчості, що прийнято називати серединною культурою (middle culture). Стиль класичний кросовер (classical crossover) найчастіше визначають як своєрідний синтез, гармонійне поєднання елементів класичної та поп-, рок-, джаз-, електронної музики. Термін кросовер у перекладі з англійської буквально означає перетин, перехід, порубіжне або перехідне явище. Він широко використовується у різноманітних сферах людської діяльності, зокрема літературі, мистецтві, електроніці, спорті, позначаючи явища, що поєднують різноманітні, найчастіше, на перший погляд, несумісні поняття і предмети. Виникнення і шалений успіх музичного кросовера пов'язують з багатьма причинами. Це і проблеми, що накопичилися як в академічному мистецтві, так і популярному: бажання музикантів репрезентувати високе мистецтво масам, невичерпність музичної класики, бажання музикантів, які працюють в інших стилях, привнести в виконувану музику красу мелодій і глибину змісту, не останнє місце займає і фінансове питання [5, с. 237].

Кросовер – це коли артист виконує музику, яка зазвичай не популярна, але він досягає масової аудиторії та популярності. Серед відомих виконавців у стилі класичного кросовера слід назвати Лучано Паваротті – одного з найбільших оперних тенорів ХХ століття. Найкращим прикладом кросоверу у його виконанні є виступ Лучано Паваротті з «Nessun Dorma» у 1990 році на Чемпіонаті світу з футболу. Опера вважалася різновидом музики для еліти, але Паваротті як кваліфікований і активний оперний співак здобув величезний комерційний успіх. Відповідно він «перейшов» у площину популярної культури, незважаючи на те, що не виконував популярної музики.

Вокальна техніка кросоверу не обмежується строгим дотриманням традиційних принципів, які визначає традиційна школа belcanto або будь-який інший заздалегідь встановлений метод чи техніка. Важливо враховувати фізіологічні, акустичні та світоглядні аспекти, які, в поєднанні з володінням тілом і розумом, а також вченням вокальної традиції чи інших методів, дозволяють злагоджено та успішно виконувати виступи в різних музичних стилях. Класичний кросовер також сприяє розвитку нових течій у сучасній музиці, таких як вокальний фолк-кросовер, метал- та рок-опери. У жанрі класичного кросовера, як правило, академічна музика синтезується з досвідом та сучасними аудіовізуальними технологіями, які є наявними в поп-музиці, щоб збагатити виразність. Використання цих засобів виразності сприяє комерційному успіху кросовер-проектів, привертаючи масову аудиторію [1, с. 125].

Своєрідним прикладом українського кросоверу є виконавиця KIRA MAZUR. Стиль співачки KIRA MAZUR, який включає елементи українського фолку та різні стилі музики, можна розглядати як форму класичного кросоверу. Кросовер в музичному контексті використовується для опису поєднання різних музичних жанрів або стилів. У випадку KIRA

MAZUR, це поєднання українського фолку з різними стилями музики, що створює унікальний звук і стиль.

Її творчість відрізняється еkleктичним стилем – поєднання елементів українського фолку з різними стилями музики, який довершує унікальний голос і оригінальна манера виконання. Її музику поза існуючих форматів по праву можна назвати новаторською. Грає на клавішних інструментах і гітарі.

Музика співачки відзначається виразністю та емоційністю, що робить її популярною серед слухачів.

Крім того, KIRA MAZUR активно виступає на різних концертах та фестивалях, де вона пропагує українську музику та культуру. Вона також бере участь у різних благодійних заходах та ініціативах, спрямованих на підтримку української культури та мистецтва.

У своїй творчості KIRA MAZUR використовує українську мову та традиції, що сприяє популяризації української культури та мови серед молоді та іноземців. Вона також активно співпрацює з іншими українськими музикантами та виконавцями, що сприяє розвитку української музичної сцени та культури в цілому.

Таким чином, KIRA MAZUR внесла значний вклад в українську культуру через свою музику, творчість та активну участь у різних культурних та благодійних заходах. Вона є однією з яскравих представниць української музичної сцени, яка активно пропагує українську культуру та мову як в Україні, так і за її межами [8].

Також слід зазначити, що вивчення впливу технологічних інновацій на музичну культуру та її взаємодію з різними культурами є актуальною темою досліджень у сучасній музикознавчій науці. Технологічні зміни, зокрема в області звукозапису, цифрового аудіо та Інтернету, значно змінили спосіб, яким музика створюється, поширюється та споживається.

Ці зміни вплинули на культурні практики та взаємодію між різними культурами.

З одного боку, технологічні інновації дозволяють музикантам створювати музику у нових форматах, експериментувати зі звуком та стилістикою, а також співпрацювати з колегами з усього світу. З іншого боку, цифрові технології змінили спосіб, яким музика споживається, зокрема через потокове відтворення та соціальні медіа. Це може вплинути на сприйняття та розуміння музичних традицій різних культур.

Дослідження впливу технологічних інновацій на музичну культуру та її взаємодію з різними культурами може включати аналіз використання музичних інструментів та технік, а також вивчення культурних контекстів, у яких ці технології застосовуються. Також можуть досліджуватися питання авторства, власності та розповсюдження музичних творів у цифровому середовищі, а також вплив технологій на музичну освіту та вивчення музики.

Фольклор різних країн може бути впливовим фактором у формуванні музичної культури та її взаємодії з іншими культурами. Технологічні інновації можуть допомогти зберегти та відтворити традиційні музичні звуки та інструменти, що є важливими елементами фольклору. Наприклад, цифрові технології можуть допомогти зберегти та відтворити звуки традиційних інструментів, які можуть бути втрачені через зникнення або занепад традиційних культурних практик.

З іншого боку, технологічні інновації можуть також сприяти трансформації та розширенню фольклорних музичних традицій. Наприклад, цифрові інструменти та програмне забезпечення можуть допомогти створити нові звуки та музичні ефекти, які можуть бути використані для створення нових, унікальних музичних творів, які поєднують у собі різні фольклорні традиції.

Таким чином, технологічні інновації можуть бути важливим фактором у формуванні та розвитку музичної культури та її взаємодії з фольклором різних країн [10].

Висновки. Крос-культурний вплив у створенні музики є важливим аспектом сучасної музичної творчості, що сприяє глобальному культурному обміну. Дослідження показують, що різні культурні елементи, такі як мелодії, ритми, гармонії, інструментальні техніки та текстові матеріали, інтегруються в сучасні музичні твори, щоб створити нові, унікальні звучання. Цей процес відбувається через взаємодію музикантів з різних культур, а також через вплив глобальних технологій та медіа.

Література

1. Бобул І. В. Класичний кросовер у просторі сучасного музичного мистецтва. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2022. № 1. С. 123–129.
2. Бойко А. М. Розвиток стилю classical crossover в естрадному вокально-виконавському мистецтві. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*. 2016. Вип. 1 С. 18–21.
3. Борисенко Н. С., Лісневська А. В. Синтезовані види мистецтва як складова сучасної масової музичної культури. *Майстерність комунікації у мистецькій і професійній освіті: збірник наукових праць*. 2020. Вип. I. С. 105–109.
4. Жихарева Є. М. Масове музичне мистецтво як феномен індустрії в умовах глобалізації культури XXI століття. *Професійна мистецька освіта і художня культура: виклики XXI століття*: матер. II Міжнарод. наук.-практ. конф. 2016. С. 368–375.
5. Ігнатова Л. П. Сучасна музична культура: тенденції розвитку. *Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства*

- «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства. Рівне: РДГУ, 2016. Вип. 16. С. 235–239.
6. Митева А. Фольклорні традиції як запорука збереження культурної самобутності народу за умов глобалізації. *European Journal of Humanities and Social Sciences*. 2020. № 3. С. 49–52.
 7. Ткач А. Глобалізаційні процеси та їхній вплив на український музичний фольклор. *Вісник КНУКіМ. Сер.: Мистецтвознавство*. 2022. № 46. С. 145–149.
 8. *KiRA MAZUR*. Матеріал з Вікіпедії — вільної енциклопедії. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/KiRA_MAZUR (дата звернення: 02.03.2024).
 9. Shi Yu. Classical music in 21st century cultural setting: performance mission and possibilities: Master thesis. Kaunas, 2021. 49 p.
 10. Emmerson S. Where next? New music, new musicology. 2017. URL: <https://www.researchgate.net/publication/254901425> (дата звернення: 04.03.2024).